

Stichting **Thijssse's Hof**

*Planten- en vogeltuin in het
Bloemendaalsche Bosch*

Jaarverslag 2020

Zorgenkindje Calluna

Heide is gebonden aan kalkarme omstandigheden en komt behalve op de binnenlandse zandgronden alleen voor in de duinen ten noorden van Bergen en op de waddeneilanden. In de Hollandse duinen ten zuiden van Bergen is het kalkgehalte van het duinzand veel hoger (tot 10 %) door een andere oorsprong van het zand en komen heidevegetaties nauwelijks voor. Heide is dan alleen heel plaatselijk aanwezig in de alleroudste delen van de binnenduinen waar door uitlogen van de kalk de kalkgehalten van de bodem zodanig verlaagd zijn dat vestiging van heide wel mogelijk is. Dat is een proces van honderden jaren. Dergelijke ontkalkte duinen met heide vinden we plaatselijk bijvoorbeeld wel in de Amsterdamse waterleidingduinen, maar niet in de Kennemerduinen.

In Thijsse's Hof is de zandbodem nog te kalkrijk voor heide maar is vanaf 1960 door het afplaggen en het vervolgens opbrengen van heideplaggen van in eerste instantie Texel getracht toch een heidevegetatie te ontwikkelen, compleet met jeneverbes en de 's winters zo aantrekkelijk bloeiende gaspeldoorn. De heidevegetatie hoort dus eigenlijk niet thuis in de Hof maar heeft vooral vanuit educatieve overwegingen toch een plekje gekregen. In latere jaren is de heide nog actief uitgebreid, o.a. met plaggen vanuit het Noordhollands Duinreservaat.

Helaas is heide ook heel gevoelig voor stikstofdepositie daar de heide dan gemakkelijk verdrongen wordt door gras. Dat is in de loop der jaren

ook in de Hof gebeurd, en er zijn met maaien en knippen wel pogingen gedaan om de heide te behouden maar met uiteindelijk te weinig succes. En we hebben geen schaapskudde om het gras weg te vreten!

Daar we de heide toch graag willen behouden is deze in 2020 geplagd en gaan we in 2021 weer enkele karakteristieke soorten aanplanten, waaronder uiteraard struikheide maar ook muizenoortje en tijm, om weer een bloeiende heide terug te krijgen. Voor dopheide is het te droog. We hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook wat steile kanten en een stuifduintje te creëren waar wellicht allerlei insecten zoals diverse soorten bijen en harkwespen een woonplaats zullen vinden. We zullen het stuifduintje uiteraard niet langdurig in stand kunnen houden want dat vergt te veel en te onnatuurlijk ingrijpen. Daar het herstel van heide heel langzaam verloopt, heide is geen snelle groeier, zullen we plaatselijk in 2021 ook wat stukjes inzaaien om daar tijdelijk de komende jaren een kleurige begroeiing te krijgen van bijvoorbeeld klaprozen en van de tweejarige kaardenbollen.

Er zullen vast ook allerlei onverwachte ontwikkelingen zijn en hopen dat u het net als wij spannend zult vinden om te zien hoe het zich de komende jaren zal ontwikkelen.

Johan Görtemöller en Bart van Tooren

Van de voorzitter

Het zal u niet verbazen dat het ook voor Thijsse's Hof een heel bijzonder jaar was. Ondanks de coronacrisis kon gelukkig opvallend genoeg veel doorgaan. Thijsse's Hof bleef open door het instellen van eenrichtingsverkeer. Zo werd ook in Thijsse's Hof de 1,5 meter samenleving geïntroduceerd. Alleen het instructielokaal bleef op enkele weken na dicht. Door slechts een paar beperkende maatregelen kon jong en oud gelukkig het hele jaar 2020 blijven genieten van de prachtige duinflora en -fauna. Misschien zouden we wel een topjaar qua bezoekers hebben meegemaakt als het scholenproject had kunnen plaatsvinden.

Het ontvangst van de vele bezoekers kon doorgaan door de geweldige inzet van de tientallen enthousiaste vrijwilligers. Allemaal kanjers die ondanks de coronacrisis doorgingen met het reguliere onderhoud van de Hof. En gelukkig konden ook dit jaar door gulle bijdragen van contribuanten en financiële steun van een paar grote fondsen enkele grote noodzakelijke projecten worden uitgevoerd. Zo kon de vernieuwing van de paden begin 2020 worden afgerond. Overal zijn de kuilen uit de paden gehaald en zijn de paden voor een goede afwatering weer mooi bol aangelegd. Ook de noodzakelijke vervanging van de brugleuning werd in maart gerealiseerd. En aan het eind van de zomer werd de duinrel, die onder het bruggetje achter bij de grote vijver doorloopt, uitgediept.

Een ander project dat al lange tijd op het verlanglijstje stond was het terugbrengen van de duinheide. De duinheide is in 1960 in eerste fase aangelegd, en kreeg in de winter van '71/'72 het huidige formaat. Dit deel van Thijsse's Hof heeft tot doel om ook de vegetatie van de noordhellingen en duinvalleien van de kalkarme duinen te laten zien. Helaas nam de voedselrijkdom van de duinheide om verschillende redenen sterk toe, waardoor de duinheide sterk gingen vergrassen en de heide zelf in verdrukking kwam. Alleen afgraven van de voedselrijke toplaag kon daar verandering in brengen. Direct na de zomer is daarom een behoorlijke toplaag weggehaald,

zodat de heide weer kans krijgt en we hopelijk weer snel de natuurlijke flora van de meer kalkarme duinen hier weer kunnen bewonderen.

Thijsse's Hof heeft in 2020 vooral te leiden gehad van de coronacrisis in financiële zin. De verkoop van kleine aardigheden en de opbrengst van het gebruik aan derden van het instructielokaal waren nihil. Nog vervelender was dat Thijsse's Hof zich nauwelijks kon laten zien zijn de bekende activiteiten als de donateursdag, de vrijwilligersdag, de Stinzenplantendag, de Jaarmarkt van Bloemendaal, de voorjaarsmarkt in Haarlem, de nationale Monumentendag en de nationale Natuurwerkdag. De grootste impact van de coronacrisis was toch wel het niet doorgaan van het succesvolle scholenproject. Normaal komen tientallen scholen viermaal per jaar op excursie in Thijsse's Hof.

Gelukkig kon Thijsse's Hof wel worden gepromoot op de herfst/najaarsmarkt aan de Kleverlaan in Haarlem bij grote publiek door het vrijwilligers-team onder leiding van hovenier Johan Görtmöller. En ook van de eerste Paddenstoelen speurtocht in Thijsse's Hof, met een prachtige reportage hiervan op RTV Noord-Holland, hebben velen genoten.

Het werk van tientallen vrijwilligers en de donaties van velen zorgen ervoor dat u kan blijven genieten en leren van de duinflora van onze Hof. Zelf in deze ook voor u lastige tijden ziet u dat we als Thijsse's Hof doorgaan om u en vele anderen van duinflora en -fauna in de Thijsse's Hof te kunnen laten genieten. Wij zijn gewoon open!

Graag bedank ik namens het bestuur, onze hovenier Johan, de vele vrijwilligers en vele donateurs, die zich het afgelopen jaar in verschillende rollen hebben ingezet voor Thijsse's Hof.

Arjen Overbeek,
Bestuursvoorzitter Thijsse's Hof

Nog veel meer activiteiten en nieuws, en prachtige foto's van de duinflora en -fauna treft u op onze website (www.thijsseshof.nl)

Jaarverslag van onze beheerder

Vorig jaar schreef onze voorzitter "Thijsses Hof was in 2019 weer volop in beweging"; dit jaar deden wij er nog een schepje bovenop. Er is in 2019 heel veel gebeurd en dan spreken we over grotere projecten.

Tussendeur

De plaatsing van een tussendeur omdat de grote ruimte steeds vaker verhuurd wordt en omdat er op woensdagochtend een school les heeft; nu is er meer privacy en rust in beide ruimtes.

Brugleuning

In maart zijn we begonnen aan het vernieuwen van de leuning van de brug over de duinrel. Deze was niet meer veilig voor het publiek. Onder leiding van Johan en Hans is Cees Wille begonnen met het ontwerpen en bouwen van de leuning. Cees is stagiaire van het Clusius College en heeft zich met dit project goed kunnen uitleven. De leuning is gemaakt van duurzaam kastanjehout en kan weer een aantal jaren mee.

Duinrel

Dik Vonk had het idee om de duinrel bij de brug weer meer open te maken. Met geld van de "Broodbankactie van de Bavo" was het mogelijk om de firma Paape in te huren om deze waterloop uit te baggeren. Er zijn drie grote vrachtwagens grond afgevoerd. 90% van het riet is weggehaald zodat de zichtlijn weer hersteld is.

Heide

Het idee om de "heide" een nieuwe start te geven is al jaren een punt van aandacht. Johan wilde graag dat er meer dynamiek in het gebied zou komen. Samen met Bart van de Tooren en Dik Vonk is besloten om de rijke bovenlaag af te graven en er een "stuifduin" van te maken. In 2021 komt er nieuwe aanplant van oa. heide en duindoorn. Op blz. 2 staat een uitgebreid verhaal over dit gebiedje in ontwikkeling.

Dit hele project is berekend en uitgevoerd door Hugo Beijkirch i.s.m. de firma Paape, Hugo is - student aan het Helicon MBO in Velp.

Struweel

Nog een groot project, het uitdunnen van het struweel achter de demonstratiestreek. Dit was nodig omdat de struiken te hoog werden en er doordoor te weinig licht op de bodem kwam. Karolien Oostera, ook een student aan het Helicon, maar dan in Geldermalsen, heeft dit als afstudeeropdracht dit project in goede banen geleid.. Samen met Johan heeft zij alle struiken gemerkt en zo konden 10 vrijwilligers aan de slag om in één dag alles uit te dunnen. Blokhuis Boomverzorging heeft alle bomen en struiken gehakseld en afgevoerd.

Broeihoop

De ringslang rukt steeds verder op in Noord-Holland, er zijn er een paar 1000 geteld rond Amsterdam en ze verspreiden zich vrij snel. Met het maken van een broeihoop creëren wij een mooie plek voor deze slangen. Nu maar hopen dat ze de weg naar Thijsses Hof weten te vinden. (anders helpen we wel een handje)

Eiken

In het verleden is er te weinig ingegrepen wat betreft het uitdunnen van bepaalde plekken in de Hof. Het gevolg is dat er nu te veel volwassen bomen staan op plekken waar struweel wenselijk is. Thijsses heeft in zijn **beheerplan** geschreven: "een enkele opgaande volwassen boom tussen het struweel is wenselijk"

Als we nu kijken naar bv. het stuk struweel achter het beeld van Thijsses, dan tellen we 38 volwassen bomen, dat zijn er 30 te veel. Nu gaan we niet alle bomen weghalen maar er gaat zeker gedund worden.

Dit najaar is er dus een start gemaakt met het rooien van de bomen. Blokhuis Boomverzorging heeft 6 eiken geroid en Johan heeft een grote taxus weggehaald. Je ziet meteen dat er meer licht en ruimte ontstaat zodat er weer de juiste planten kunnen gaan groeien. In de winter van 2021 gaan er nog een paar bomen weg, welke dat zijn moet nog worden beslist door Bart, Dik en Johan.

Klimop

Een bijkomend voordeel dat de eiken weg zijn is dat er meteen aan de onderbegroeiing kan worden gewerkt. De klimop wordt in zijn geheel verwijderd en de rijke bovenlaag gaan deels weg. Zo ontstaat er een mooie plek voor één-en-tweejarige planten. Twee jaar geleden zijn we al begonnen met het verwijderen van de klimop en dat geeft nu al mooie resultaten. Groot heksenkruid, look-zonder-look, echte koekoeksbloem en

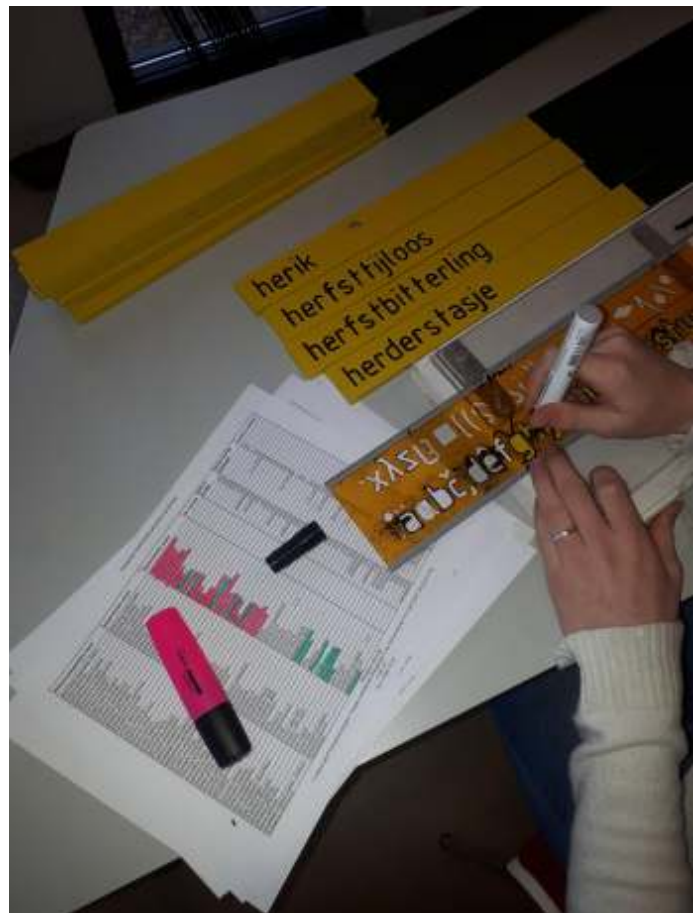
grote muur zijn nu al te zien.

Bordjes

Allereerst wil ik Gerrit en Hans bedanken voor hun inzet bij deze grote en langdurige klus. Zij hebben namelijk alle geel/groene plantnaambordjes opnieuw geschilderd. Meer dan 600 bordjes zijn voorzien van twee lagen gele en groene verf. De hele schuur hing er vol mee. (ook bij Gerrit thuis). Nu ze klaar zijn worden ze voorzien van de juiste plantennamen. Dit precisiewerk wordt gedaan door Lara (dochter van Johan).

Karolien bezig met de ringslangbroeihoop

De bekende geel-groene bordjes worden door Lara van een plantennaam voorzien

---

Tachtig jaar Erik en zijn Dagpauwoog

Voor de vaste bezoekers van Thijsse's Hof is de Dagpauwoog een vertrouwde verschijning. Immers, hij figureert in het beeldje van Erik. De hele winter door wordt deze vlinder ook elders wel waargenomen. Gewoon als vlinder, pardon: als imago, want zo overwintert hij, niet als eitje, rups of pop. Zie Waarneming.nl

Door Rob van Dam

Erik is de hoofdpersoon van het gelijknamige boek van Godfried Bomans. Hij belandt op een dag in het schilderij dat de wand van zijn slaapkamertje siert, een weidelandschap met schapen en gras dat krioelt van de kriebelbeestjes. Hij komt terecht tussen allerhande insecten en dat bevalt hem maar matig.

De inleiding tot hoofdstuk 6 vat het als volgt samen: "Erik komt in aanraking met de beperktheden der schilderijbewoners en tracht hun enige hogere begrippen bij te brengen. Hij wordt gewaarschuwd door een glimworm zich niet van de begane grond te verheffen, doch vertrekt niettemin toch op de rug van een vlinder." We hebben dus te maken met een sprookje en de strekking is dat de mens zich dient te verheffen. Daar is dan wel de hulp van een vlinder bij nodig, oud symbool van de menselijke ziel.

Jac. P. Thijsse, groot voorstander van veredelend genieten, zou instemmend hebben geknikt. Zou hij het boek nog hebben gelezen?

"Op een ochtend, juist toen Erik het gevaarlijke besluit genomen had om maar te vertrekken en de lijst (van het schilderijtje - rvd) op zijn eentje te zoeken, ging de deur van de ontbijtzaal open en kwam de vlinder binnen. Ieder legde zijn mes en vork neer, en bleef met open mond kijken. Ook Erik was verbaasd. Hij had vroeger, op weg naar school, vaak genoeg vlinders gezien en er zelfs twee opgepikt aan de binnenkant van zijn lessenaartje. Maar van zo' dichtbij en in die grootte had hij er natuurlijk nooit een kunnen bekijken. Het was een verrukkelijk gezicht. Zacht lila waren de doorzichtige, teer generfde vleugels, en in het midden van elk vlamde een purperen pauwenoog, zo diep van gloed dat het leek of zij leefden en zelfstandig rondkeken. Er liepen kreuken en vouwen over, als waren zij zopas ontplooid, en ook de vlinder zelf scheen jong."

Hm. Gaat het hier eigenlijk wel om een Dagpauwoog? Lila vleugels?

Als u weer in de Hof bent, bekijk dan het beeldje eens goed. Heeft de kunstenaar de liefelijke verschijning goed getroffen? En onze Erik, Erik Pinksterblom, die zich zo stevig aan de voelspriet vasthoudt, waarom heeft hij zo'n dikke wang? Zit daar een toverbal?

Hoe dan ook, het is liefde op het eerste gezicht. Erik beseft dat dit dier weliswaar een insect is, maar uit heel ander hout gesneden dan het kruipend gedierte om hem heen.

Een zielsverwant.

"Hij keek in die wijde ogen, die hem herinnerden aan de ogen van de reeën thuis, zoals zij door de spijltjes van de hertenkamp keken, wanneer hij op zondag met zijn moeder langs kwam om brood te geven. Er lag hetzelfde verlangen in naar de wijde van bossen en velden, en Erik voelde: dit was een oog, gemaakt voor de verte, groot, open, en glanzend... En hij begreep ook dat dit een dier was, anders dan al die veelpotige insecten om hem heen, die niets vroegen en niets begeerden dan dicht tegen de aarde gedrukt rond te scharrelen om hun eitjes in groefjes en kuiltjes te leggen, die aldoor, zolang hij ze kende, gepraat hadden over zichzelf en hun kleine belangen. En er kwam opeens een grote blijdschap in hem alsof hij iemand herkende."

Reeds de volgende ochtend maken Erik en de vlinder hun eerste gezamenlijke vlucht. Zijn luchtdoop had Erik al genoten op de rug van een wesp en daarna had hij ook nog op een hommeltje gezeten, maar dat was slechts vervoer en nu, nu wordt het een hemelvaart.

“Erik keek om zich heen en gaf even een gillette van verrukking. Zo ver als zijn oog reikte lag de aarde, bezaaid met diamanten die aan de toppen van het gras fonkelden in de rijzende zon. Doch hoe Erik ook keek, van de lijst was geen spoor te bekennen. ‘Ik zie niets’, zei hij, ‘maar dat kan mij ook niet zo veel meer schelen. Vliegt u maar. De wereld is mooi.’

En zo vlogen zij, de zon tegemoet.”

Ja, we vallen telkens weer ten prooi aan de verleiding om niet verder te kijken dan “onzelf en onze kleine belangen” en om “in de lijst te blijven”. Erik laat zien dat we “ons verlangen naar de verte” levend moeten houden, want anders... Zoals de dichter De `rMouw schreef: “Een drekvlieg nu – ik kon een vlinder zijn.”

Bomans heeft het boek een schitterend motto meegegeven, een citaat van Leonardo da Vinci: “Wij zijn alle ballingen, levend binnen de lijsten van een vreemd schilderij. Wie dit weet, leeft groot. De overige zijn insecten.” Deze gedachte

zou de practical joker die Bomans ook was, gemakkelijk zelf geformuleerd kunnen hebben, maar enig sceptisch googelen leert me dat hij toch echt afkomstig is van, heel toepasselijk, de bedenker van de eerste vliegmachine.

“Erik of Het klein insectenboek” verscheen in 1941. Dat was ook het jaar dat Bomans zich verloofde en dat hij, niet onbelangrijk in zijn loopbaan, voor het eerst Sinterklaas speelde. Bomans stierf in 1971. Het beeld werd geplaatst in 1977, op initiatief van zijn weduwe. Op de steen naast het beeld staat “Erik” en “Godfried Bomans”, wat de indruk zou kunnen wekken dat Bomans de naam van de beeldhouwer is. Maar nee, dat was zijn vriend Mari Andriessen, bekend van onder meer de Dokwerker en het mooie beeld van de verzetsstrijder aan de Heemstedse Dreef. Hij ook was het die de plaats uitkoos waar het beeldje staat.

Twee herdenkingen dus dit jaar: 80 jaar “Erik”, en Bomans’ dood een halve eeuw geleden, op 22 december. Hij woonde toen in Bloemendaal, niet ver van de Hof, en kwam er regelmatig.

De voorbereidingen voor de festiviteiten zijn al begonnen. Ook Thijsse’s Hof doet mee. Hou daarom deze website in de gaten. En let op, wanneer u naar buiten gaat, of zich een Dagpauwoog laat zien.

Financiën

Ook voor Thijssse's Hof was 2020 een Corona-jaar. Alhoewel de tuin geopend bleef waren activiteiten, bijeenkomsten, rondleidingen, lezingen en verhuur van het instructielokaal het grootste deel van het jaar niet mogelijk. Ook de scholen konden we maar gedeeltelijk ontvangen. Dit alles had consequenties voor onze financiën. In totaal kwam er ruim € 12.000,- minder aan inkomsten binnen waardoor ons verlies op de exploitatiekosten in geen jaren zo hoog is geweest.

Het vermogen heeft, ondanks de aanvankelijk grote koersdalingen op de effectenbeurs, zich later redelijk hersteld maar, de opgenomen opbrengsten uit vermogen en de afboeking van het exploitatietekort hebben ook daar hun sporen achtergelaten.

Exploitatierkening 2020 (alle getallen in €)

Inkomsten

Donaties	31.058
Natuurmonumenten/PWN	1.250
Ontvangsten kas, boeken, diversen	3.218
Huur lokaal, rondleidingen	2.555
Scholenbijdrage	2.265
Opbrengsten uit vermogen	14.400

Subtotaal inkomsten	54.746
Exploitatiekorting	18.460

Totaal 73.206

Uitgaven

Lonen en soc. lasten	52.910
Onderhoud park	4.970
Educatieve activiteiten	2.067
Huisvesting en energie	6.069
Kantoor, post, internet	2.668
Drukwerk	2.957
Beheer, bank, representatie	1.565

73.206

Het exploitatie tekort is afgeboekt van de algemene reserve.

Wij ontvingen twee legaten van ieder € 10.000,- van de in juni 2019 overleden mev. M.J. Lieuwes-Bos en van de in juni 2020 overleden mev. M.J. Rekoert, beide uit Haarlem. De legaten worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Ook ontvingen wij in juli het bericht over een aanzienlijk legaat van de in Haren (Gr.) overleden heer K.J. van Poppelen, waarvan de afwikkeling van de nalatenschap nog gaande is. Naast de inkomsten besteed aan de reguliere exploitatie ontvingen wij subsidies ter besteding aan projecten:

1. Van het Kuijper van Harpenfonds via de organisatie Ars Donandi € 10.781,- geheel besteed aan de vernieuwing van ons hekwerk rondom, ter afronding van de totale vernieuwing van het hek.

Van de Vereniging Natuurmonumenten en waterleidingbedrijf PWN mochten we weer donaties ontvangen evenals dit jaar van het Meerlandenfonds.

Voor diverse projecten ontvingen wij grote bedragen aan subsidies, verderop in het verslag vermeld. Deze subsidies zijn niet in de exploitatierkening opgenomen omdat zij bestemd (en besteed) zijn voor specifieke projecten.

De uitgaven zijn vrijwel gelijk gebleven aan de voorgaande jaren. De meeste kosten zijn meer of minder vaste kosten en alleen onderhevig aan inflatie. De lonen en sociale lasten zijn echter wel met circa € 10.000,- gestegen vanwege uitbreiding met één dag per week van de hovenierswerkzaamheden.

2. Van de J.C. Ruigrok Stichting € 5000,- eveneens als bovenstaand, geheel besteed aan de vernieuwing van het hekwerk, afronding in februari 2021.

3. Van het Fonds van Zanten inzake het daarin opgenomen Jan Pieter van Vrede fonds € 5.000,- ter besteding aan natuureducatieve projecten zoals een vogelkijker voor de schoolkinderen en een fotoestel o.a. voor de nog in 2021 te installeren QR-codes en informatieborden en de daarvoor te maken digitale informatie.

4. Van het Meerlandenfonds € 500,- voor het herstellen van het heideveldje, echter als donatie opgenomen in de exploitatierkening.

5. Van het Popp-Snijders Bomenfonds € 10.000,- voor het onderhouden van ons bomenbestand mede in relatie tot alle andere begroeiing, gro-

---

tendeels in 2021 te voltooien.

Een aanvraag bij het Eneco-Luchterduinenfonds voor een bijdrage aan het hekwerk rondom werd helaas afgewezen zodat we in 2021 daar alsnog bijdragen voor moeten zoeken, zoals ook nog voor het herstellen van het heideveldje.

In totaal is er ontvangen of toegezegd € 30.781,- en in totaal is hiervan uitgegeven (per febr. 2021) € 22.930,-. Het restant, € 7.851,- zal in 2021 worden uitgegeven waarbij er dan nog een tekort zal bestaan van € 14.962,- voor het afronden

van het hekwerk en het herstel van het heideveld en de duinvegetatie. Hiervoor zijn en worden nog subsidiegevers aangeschreven.

De vooruitzichten voor het jaar 2021 zullen vergelijkbaar zijn met 2020 want zoals al werd gevreesd is Corona vooralsnog bestendig. Gelukkig kan de tuin wel toegankelijk blijven en kunnen wij op u, onze trouwe donateurs rekenen.

Geert Jan Haan, penningmeester

Educatie

Ja, die bosuil: mooie vogel. Maar die braakballen.. Uitleg tijdens het Winterpad. Foto Adri

Helaas heeft ook de natuureducatie het afgelopen jaar de nadelige gevolgen ondervonden van de maatregelen tegen het Coronavirus. Door het besluit van een overkoepelende organisatie van basisscholen om alle buitenschoolse activiteiten af te gelasten, viel er bij het opstellen van het jaarrooster gelijk een flink gat. Sommige van deze scholen probeerden toch iets van het vertrouwde Thijsses Hof gevoel aan de kinderen mee te geven door onze vrijwilligers uit te nodigen voor een les in de schoolklas. In dat geval zouden we echter niet meer voldoen aan de belangrijkste doelstelling van het project: de leerlingen de natuur laten ervaren door te voelen, te ruiken, te luisteren en te kijken. De eerste stap naar interesse in en bewondering voor de natuur.

Dit jaar namen er (afgezien van het Winterpad in januari) dus minder scholen deel aan het Scholenproject: 19 scholen uit Bloemendaal, Overveen, Haarlem, Heemstede, Santpoort en Velsbroek. Zesentwintig klassen met ongeveer

Ken je de vogels die buiten op het voer afkomen?

650 leerlingen.

Er hebben zich dit jaar meer vrijwilligers aangemeld. We zijn daar buitengewoon blij mee, zeker als je ziet met hoeveel enthousiasme en kundigheid men zich heeft ingezet.

Bij het Winterpad, dat eigenlijk nauwelijks die naam mocht dragen omdat de temperatuur zo rond de tien graden lag, konden we gebruik maken van de nieuw aangeschafte microscopen. De aankoop van deze prachtige apparatuur werd mogelijk gemaakt door het Jan Pieter van Vredefonds. De leerlingen waren hierdoor in staat de structuur van de veren haarfijn te bestuderen.

Het Herfstpad deed zijn naam eer aan. De leerlingen van de Vrije School Kennemerland, maar zij niet alleen, kwamen per fiets verkleumd en verregend bij de Hof aan. Vervolgens maakten zij in de stromende regen hun 20 opdrachtjes. Gelukkig konden we ze wel voorzien van een grote groene paraplu.

Ineke van der Hijden

Dit jaar hebben wij ons eens goed verdiept in het observeren van de vogels in de Hof, meerdere mensen hebben geholpen in het spotten van vogels. Dit is ook terug te vinden op 'Waarneming.nl'.

Johan houdt bijna dagelijks een ronde om te kijken en te luisteren, hierdoor kom je er achter dat de goudhaan toch wel broed in de Hof.

Dan de telling van 2019 en 2020

Te zien is dat er een grote stijging is het aantal broedparen, dit komt mede door dat we het hele voorjaar meer aandacht hebben besteed aan de telling. Ook is er een telling gedaan door acht vogelaars op één ochtend tussen 6 en 10 uur.

Wij zijn toen op 5 strategische plekken gaan zitten en dan maar kijken en luisteren, "een merel op NO om 6.45 uur van punt 1, is dezelfde op W om 6.45 uur van punt 3" zo kun je dus een dubbele telling voorkomen.

Vogels in de Hof

Broedparen	2019	2020
Boomklever	1	3
Boomkruiper	2	5
Ekster	-	-
Fitis	-	-
Gaai	1	1
Glanskopmees	1	1
Goudhaan	-	2
Goudvink	-	-
Groenling	-	-
Grote bonte specht	-	1
Heggemus	3	3
Holenduif	-	-
Houtduif	3	4
Koolmees	7	7
Meerkoet	1	1
Merel	5	4
Nijlgans		
Pimpelmees	2	4
Roodborst	4	6
Staatmees	-	1
Tjiffjaf	-	2
Vink		2
Winterkoning	5	8
Zanglijster	3	3
Zwartkop	2	3
Zwarte kraai	1	1
Totaal	41	62

Nestkastjes

2020	Eerste leg	Tweede leg
1. 3 cm	leeg	leeg
2. 3 cm	leeg	leeg
3. 3 cm	Koolmees 3	Koolmees 11
4. 3 cm	Koolmees 11	Koolmees 9
5. bosuil	leeg	leeg
6. 3 cm	Koolmees 6	Koolmees 8
7. 3 cm	Koolmees 11	Koolmees 9
8. 3 cm	Pimpelmees 11	Pimpelmees 13
9. 3 cm	leeg	Koolmees 9
10. 3 cm	Pimpelmees 11	leeg
11. 3 cm	leeg	leeg
12. 3 cm	Pimpelmees 11	Pimpelmees 6
13. 3 cm	Koolmees 9	Koolmees 4
14. 3 cm	Koolmees 6	Koolmees 9
15. 3 cm	Pimpelmees 10	Pimpelmees 5
16. Bosuil	leeg	leeg
17.	leeg	leeg

Naast de broedvogels zijn er ook veel gevleugelde bezoekers, dit is goed te zien in de lijst hier onder:

Aalscholver	18/3	Blauwe reiger	8/1
Bonte vliegenvanger	17/4	Boomklever	8/1
Boomkruiper	8/1	Buizerd	8/1
Ekster	18/2	Fitis	28/4
Gaai	10/1	Gele kwikstaart	29/1
Glanskopmees	1/5	Gewone goudhaan	19/3
Goudvink	18/11	Groene specht	7/1
Groenling	8/4	Grote bonte specht	7/1
Halsbandparkiet	29/3	Havik	21/10
Heggenmus	7/1	Holenduif	24/3
Houtduif	7/1	Kauw	16/2
Keep	14/10	Kleine karekiet	2/6
Koolmees	7/1	Koperwiek	12/1
Kramsvogel	14/10	Meerkoet	7/1
Merel	7/1	Nachtegaal	22/4
Nijlgans	7/1	Pimpelmees	7/1
Putter	26/3	Roodborst	7/1
Sperwer	18/12	Staatmees	12/1
Steenuil	19/3	Sijs	8/2
Tjiftjaf	13/3	Vink	7/1
Waterhoen	8/2	Winterkoning	7/1
Witte kwikstaart	20/7	Wilde eend	4/2
IJsvogel	4/2	Zanglijster	4/2
Zwartkop	7/1	Zwarte kraai	7/1

Indien onbestelbaar:
Mollaan 4, 2061 BD Bloemendaal

Colofon

Samenstelling van het bestuur van Stichting Thijsses Hof:

Dhr. A. Overbeek, Haarlem, voorzitter
Dhr. D. Saher, Haarlem, secretaris
Drs. G.J.H. Haan, Haarlem, penningmeester
Mevr. I. van der Hijden, lid
Dr. B.F. van Tooren, Bilthoven, lid
Drs. D.H. Vonk, Haarlem, lid

Correspondentieadres:

Mollaan 4, 2061 BD Bloemendaal.
Tel. 023-5262700

E-mail: info@thijsseshof.nl

Meer informatie over Thijsses Hof op onze website: www.thijsseshof.nl

Openingstijden van de Hof:

1 maart – 1 april: 9.00 – 16.00 uur, maandag gesloten

zater- en zondagen: 10.00 - 16.00 uur.

1 april – 1 november: 9.00 – 17.00 uur, maandag gesloten

zater- en zondagen 10.00 - 16.00 uur.

1 november – 1 maart: 9.00 – 16.00 uur, zondag en maandag gesloten

N.B.: Pasen en Pinksteren: zondag en maandag open

Tussen kerst en nieuwjaarsdag is de Hof gesloten.

Beheerder-hovenier: Johan Görtemöller

Vervangend beheerder-hovenier: Yneke Bettink, Sander Hartveld en Hans Eveleens
De (vervangend) beheerder-hovenier is gedurende de openingstijden aanspreekbaar voor een vraag, suggestie of extra informatie en is voor u herkenbaar aan bordeaux rode shirt met logo.

Het kantoor bevindt zich rechtsom in het Rode Huis; de werkschuur bevindt zich achter in de Hof.

Rondleidingen:

Iedere eerste zondag van de maanden maart t/m september om 14.00 uur.

Groepen op afspraak: info@thijsseshof.nl

Gebruik instructielokaal:

Scholen en groepen kunnen contact opnemen via info@thijsseshof.nl

Donatiebetaling 2021:

Heeft u uw donatie voor 2021 al betaald? Heel hartelijk dank! Zo niet, dan is dit een mooie herinnering om het alsnog te doen.

Belangrijk te weten: Thijsses Hof is een AN-BI waardoor uw gift fiscaal aftrekbaar is. Als u vastlegt dat u voor minstens 5 jaren een vast bedrag geeft dan is de fiscale aftrek zelfs drempelloos en dus geheel aftrekbaar, zie www.belastingdienst.nl en anders helpen wij u daar graag mee.

Bent u nog geen donateur? Ons bankrekeningnummer is: NL59 ABNA 0500 729891 - ten name van: Stichting Thijsses Hof te Bloemendaal

Bij de voorpagina

De Pyjamaschildwants of Gevangeniswants (*Graphosoma italicum*)

Het diertje leeft van schermbloemigen zoals wilde peen, zevenblad en pastinaak en is in de Hof te vinden van april tot oktober. De duidelijke kleuren zijn voor de vogels een teken dat de wants een uitgesproken walge-lijke smaak heeft. Foto Laurant Oomen